

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32[—], polletno
Din 16[—], četrtletno Din 9[—], ino-
zemstvo Din 64[—].
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: Cela stran
Din 2000[—], pol strani Din 1000[—],
četrt strani Din 500[—], 1/8 strani
Din 250[—], 1/16 strani Din 125[—].
Mali oglasi vsaka beseda Din 1[—].

Nemirno ozračje Evrope.

Ozračje v Evropi je zadnji čas jako nemirno. V spomladi se pojavljajo viharji, ki pretresajo ozračje. Marec je mesec takšnih viharjev in sicer ne samo v prirodi, marveč tudi v političnem ozračju. V lanskem marcu je mednarodno atmosfero razburkala vpeljava splošne vojaške obveznosti in oboroževanje Nemčije. V letošnjem marcu nemška odpoved lokarnske pogodbe, sklenjene v oktobru 1925 med Nemčijo, Belgijo, Francijo, Anglijo in Italijo. V tej pogodbi se potrjuje francosko-nemška in belgijsko-nemška državna meja in nadaljno trajanje razmilitariziranega pasa na levi in desni obali Rena. Nemčija, Francija in Belgija se obvezujejo, da se bodo izognile vsakemu medsebojnemu napadu, vpadu in vojaškemu spopadu. Ako bi se kljub temu kaj takega zgodilo, morata Anglija in Italija napadenemu priti na pomoč.

Samovoljna odpoved te pogodbe od strani Nemčije, ki je obenem z vojaštvom zasedla pas na desni in levi obali Rena, ki bi moral po mednarodnih določbah ostati razmilitariziran, je vzbudila v Evropi ne samo pozornost, marveč tudi očitno nevoljo in veliko razburjenje. Visoko pljuskaajo valovi razburjanja zlasti v Franciji in Belgiji, ki se ne čutita več varni pred Nemčijo. Tudi angleško javno mnenje ostro obsoja postopanje Nemčije. Angleški zunanji minister Eden je temu razpoloženju, ki je v Angliji zavladało proti Nemčiji, dal izraza s temi besedami, ki jih je spregovoril v angleški poslanski zbornici: »Odpoved lokarnske pogodbe in zasedba razmilitariziranega pasa sta najgloblje razmajali zaupanje v vsako obvezo, ki bi jo v bodoče sprejela na sebe nemška vlada.«

Narodni socializem je s svojo agresivno (napadalno) politiko jako škodoval mednarodnemu ugledu Nemčije, z odpovedjo lokarnske pogodbe pa je Nemčijo vprav kompromitiral. Pot, ki po njej hodi v zunanji politiki narodni socializem, je jako nevarna, predvsem za Nemčijo samo. Ko se je po začetku svetovne vojne svet zgražal nad pogaženjem belgijske nevtralnosti od strani Nemčije, je nemški ministrski predsednik Betman-Holweg cinično izjavil v parlamentu, da so pogodbe krpa papirja. Kazen za to ni izostala, Nemčija je vojno zgubila. Ako bo uradna Nemčija nadaljevala svojo politiko gaženja pisanih in podpisanih pogodb, jo lahko dohiti ista usoda. Pravica mora biti prva in glavna osnova politike ter se ne da nadomestiti z mečem. Meč se lahko zlomi, pravica pa je nezlomljiva.

Užaljena pravica zahteva popravo ter

zadoščenje. Ako bi Zveza narodov ne podvzela odločnih korakov zoper gaženje lokarnske pogodbe, bi se nemir in nesigurnost v Evropi še povečala. Nesigurne v svojem obstoju bi se čutile zlasti male države, ki smatrajo Zvezo narodov za največje jamstvo svoje sigurnosti. Ob odpovedi lokarnske pogodbe je nemški državni kancelar izjavil svojo pripravnost za sklepanje dvostranskih pogodb s sosednimi državami. Ker je izvzel Čehoslovaško in Avstrijo, sta ti dve državi postali pozorni na izdano tajnost mednarodnih nakan nemškega narodnega socializma. Na migljaj iz Anglije je potem vodstvo nemške zunanje politike milostno sprejelo tudi Čehoslovaško in Avstrijo v vrsto tistih držav, s katerimi bi Nemčija sklenila pogodbe.

Avstrijcem še vedno zvonijo v ušesih napovedi narodno-socialističnih mogotcev: Po Sari pride na vrsto Avstrija. Po vkorakanju nemških vojakov v pas ob Reni pride vkorakanje nemških vojakov v pas ob Donavi. Kaj bi to pomenilo v Evropi, ni treba povedati. Ako se ne bo Evropa postavila odločno v bran zoper gaženje sklenjenih pogodb ter zoper neprestano ogroževanje miru, bo objestnost nemškega narodnega socializma narastla ter se ne bo več dala ukrotiti. Evropska diplomacija mora ideji pravice pomagati

V NAŠI DRŽAVI.

Predsednik vlade dr. Stojadinovič povdarja v senatu, kako neustrašen nacionalist je bil dr. Korošec pod rajno Avstrijo. Državni proračun je na razpravi v senatu. Proračunskih sej v senatu se udeležujejo člani vlade. Dne 18. marca je bila v senatni razpravi interpelacija JNS senatorjev o splošni politiki sedanje vlade. Na interpelacijo je obširno odgovoril predsednik vlade in je zavrnil vse neosnovane očitke. Naše čitatelje bo zanimalo, kako je dr. Stojadinovič vpriču zbranih senatorjev naglasil dr. Korošec nacionalizem z besedami: »Ali smemo reči, da ni jugoslovanski nacionalist dr. A. Korošec, ki je v dunajskem parlamentu leta 1907 rekel v brk avstrijski vladi te besede: »Na Balkanu vse sovraži Avstrijo. Če hočete voditi zdravo balkansko politiko, morate spoznati pomen jugoslovanstva.« Nekaj let pozneje je v svetovni

do zmage. Ako se ta ideja poruši, bo na njenih razvalinah zrastle še hujše gorje, kot je bilo ono pred 20 leti.

Evropske države so odločno nastopile v Londonu zoper to nevarnost. O prazniku sv. Jožefa so se dogodili v Londonu važni dogodki. Svet Zveze narodov je na svoji seji sklenil, da je Nemčija zagrešila kršitev lokarnske pogodbe. Nato so državepodpisnice te pogodbe (Francija, Belgija, Anglija, Italija) sprejele sporazumni predlog, ki se je izročil Nemčiji. Predlog zahteva, naj se vprašanje o tem, ali je Francija s svojo pogodbo z Rusijo prekršila lokarnsko pogodbo, kakor to trdi Nemčija, predloži mednarodnemu razsodišču v Hagu. Ako v Hagu spoznajo, da je imela Francija prav, mora Nemčija odpoklicati svojo vojsko iz Porenja. Med tem, dokler ne pride razsodba iz Haga, se mora vojaško izprazniti na obeh straneh francosko-nemške in belgijsko-nemške meje 20 km širok pas. Ta pas bodo zasedle mednarodne čete iz Švedske, Norveške in Anglije. V večjo varnost Francije in v podporo miru sta angleški in francoski generalni štab pripravila vse potrebno, če bi prišlo do nenadnega napada proti Franciji ali Angliji. Meseca maja se bo sestala ali v Londonu ali v Bruslju velika svetovna konferenca, ki se bo posvetovala ne samo o predlogih nemške vlade, marveč o vsem, kar je potrebno, da se ohrani mir med narodi v Evropi.

vojni v istem avstrijskem parlamentu na Dunaju rekel dr. Korošec 12. jun. 1917: »Zelimo, da iz prelite krvi vzklije jugoslovanska svoboda. Mi hočemo svobodo. Če je to, kar mi hočemo, veleizdaja, potem vam rečem, da nimate zadosti vešal, da bi mogli obesiti vse veleizdajalce, in da nimate zadosti pušk, da bi mogli vse pobiti, zakaj vsi Slovenci, Hrvati in Srbi hočejo svobodo, hočejo skupno življenje in v tej skupnosti delati za svoje blagostanje. In naposled, malo pozneje, je v istem parlamentu rekel dr. Korošec te besede: »Jugoslovanski narod hoče svojo jugoslovansko državo.« — Če je dr. Korošec dajal takšne izjave v času, ko ni bilo lahko biti jugoslovanski nacionalist, s kakšno pravico mu morete odrekati ta jugoslovanski nacionalizem danes? Roko na srce, kako težko in neodpušljivo žalitev ste prizadeli takšnemu patrijotu, kakršen je dr. Korošec.«

Med zastopniki naše države in Nemčije se vršijo v Zagrebu gospodarska pogajanja za odstranitev vseh težkoč, ki so se doslej pojavljale pri izvajanju trgovinskih pogodb med nami in Nemci.